

Iš Lietuvos nacionalinio muziejaus archyvo

Povilas Baršys

*Vasario 16-osios Akto signataras
Saliamonas Banaitis*

POVILAS BARŠYS

*Vasario 16-osios Akto signataras
Saliamonas Banaitis*

LIETUVOS NACIONALINIS MUZIEJUS
Vilnius

UDK 94(474.5).1918/1940°(092)
Ba467

Recenzentas

prof. dr. Zenonas Butkus

Redaktorė

Daiva Stakišaitienė

Serijos dailininkas

Arūnas Prelgauskas

Makeravo

Virginija Lapušauskienė

© Lietuvos nacionalinis muziejus, 2015

ISSN 1648-2859

ISBN 978-609-8039-63-4

Pratarmė

1918 m. vasario 16 d. Lietuvos Taryba paskelbė atkuriant nepriklausomą Lietuvos valstybę. Kilni misija pasirašyti Vasario 16-osios Aktą ir dalyvauti naujųjų laikų Lietuvos valstybės atkūrimo darbe teko dvidešimčiai Nepriklausomybės Akto signatarų. Ši nedidelė knyga ir bus bandymas apžvelgti ir įvertinti vieno iš jų – Saliamonio Banaičio (1866–1933) asmenybę, jo veiklą ir nuopelnus Lietuvai.

Nemažai signatarų Nepriklausomos Lietuvos pirmuoju dešimtmečiu jau buvo tapę valstybės vyrais: Vyriausybės nariais, diplomatais, aukštasis pareigas užimančiais dvasinio luomo ir stambaus verslo astovais, o Antanas Smetona ir Aleksandras Stulginskis – pirmaisiais Lietuvos Valstybės prezidentais. Vilniuje likęs gyventi patriarchas Jonas Basanavičius dėl suprantamų priežasčių (pirmininkavimo Lietuvos Tarybai, simbolinio atstovavimo Lietuvai lenkų okupuotame Vilniuje, autoriteto ir garbaus amžiaus) buvo tarsi iškeltas ant garbės pjedestalo. Jam dar gyvam esant Kaune buvo pastatyta paminklas. O S. Banaitis tartum lieka kažkur pašalyje, šešelyje. Čia tiktų jo buvusio bendražygio Jono Pikčilingio pasakyti žodžiai: „Išlaisvintoje tėvynėje tautos atgimimo pionieriams beveik visiems tenka kuklus vaidmuo. Kažkas nesiderina. Žmonės, kadaise buvę tautos nepriklausomybės pranašai, kadaise kūrė pirmuosius tautinės sąmonės židinius, kadaise mažu pulkeliu, bet milžinų pasiryžimu pakélé aršią kovą už tautos garbę ir laisvę – po to, kai kova laimėta, kai jų žygiai apvainikuoti pergalės džiaugsmu – jie mažai pastebimi. Fenomenas, vertas studijos.¹ Tad nieko stebétina, kad šiandien daugelis apie S. Banaičį vos ne pirmą kartą sužino, kai į rankas paima dar prieš Pirmajį pasaulinį karą išleistą kokią nors lietuvišką knygą, kurios viršelio apačioje kukliu šriftu parašyta: „Saliamonio Banaičio spaustuvė“. Gal kuris paėmės tokią knygą kiek ilgiau susimąsto ir ties tuo įrašu. Ir iš tikrujų tokio masto lietuviška spaustuvė Kaune tuo metu buvo milžiniškas šuolis ir kokybiškai naujas etapas lietuvių tautos kultūrinimo link. Bet S. Banaičio įkurta spaustuvė buvo tik viena jo veikimo sritis, nors gal ir pati reikšmingiausia. Neturėdamas akademinio išsilavinimo, jis puikiai suvokė, kad lietuvių tauta galės išlikti tik tada, jeigu ji daug skaitys, bus apsišvietusi, puoselės

¹ Jonas Pikčilingis, A. a. Saliamonį Banaičį palydėjus, *Naujoji Romuva*, 1933, Nr. 126, p. 508–509.

savają kultūrą, vystys savo pramonę, žemės ūkį ir verslą. Visose šiose srityse šio signataro indėlis labai didelis.

Literatūros ir publikacijų apie S. Banaitį nėra daug. Sovietmečiu Banaičio pavardė buvo minima tik jo įkurto spaustuvės fone. Knygoje „Lietuvos bibliografija“, išleistoje 2006 metais apie Saliamoną Banaitį, yra viso labo 37 pozicijos².

2002 m. apie šį signatarą išėjo Viliaus Užtupo knyga³. Vis dėlto šviesaus atminimo žurnalisto knygoje taip pat nėra labai daug medžiagos. Jos pavadinimas turinj atitinka tik iš dalies. V. Užtupo knygoje daug vietas skiriama Banaičio giminei, įkurtai spaustuvei ir jos perėmėjams iki pat XX a. paskutinių dešimtmečių. Kadangi knyga parašyta publicistiniu stiliumi, iš jos gal ir nevertėtų reikalauti S. Banaičio biografijos istorinės analizės. Tą pripažino ir knygos autorius. V. Užtupas savo knygą apie signatarą vadino pasakojimu, kuris būtų suprantamas eiliniam skaitytojui⁴.

Periodinėje spaudoje daugiausia buvo apsiribota S. Banaičio autobiografija „Curriculum vitae“, kurioje jis pateikė įvykius, buvusius iki 1916 m. pabaigos. Manoma, kad ši autobiografija buvo parašyta apie 1930 metus. Ji niekur nebuvo išspausdinta, autobiografijos rankraštį išsaugojo S. Banaičio sūnus Vytautas Banaitis. Vėlesni šio signataro gyvenimo faktai paimti iš kelių Lietuvos Respublikos tarpukario spaudos publikacijų. Šioje knygoje taip pat buvo remtasi minėtais šaltiniais, detaliau peržiūrėti XX a. 3–4 dešimtmečio leidiniai, ypač S. Banaičio 1919–1923 m. leidžiamas ir redaguojamas laikraštis *Žemdirbių balsas*.

Apie S. Banaitį ir jo veiklą pavyko rasti žinių Lietuvos valstybės centriniame archyve, Vilniaus universiteto bibliotekos Rankraščių skyriuje, Lietuvos nacionalinėje Martyno Mažvydo bibliotekoje, Lietuvos nacionaliniame muziejuje.

Vertingų žinių apie signatarą suteikė ir jo giminės – Jungtinėse Amerikos Valstijose gyvenantys anūkai Sigitas Banaitis, Salomėja Banaitytė-Valiukienė, taip pat kaunietės – pedagogė Liucija Butkienė, Vida Liutkienė, istorikas Algirdas Grigaravičius. Anūkė Salomėja Banaitytė-Valiukienė pasidalijo prisi-minimais apie savo vaikystės dienas Banaičių sodyboje Vaitiekupiuose, o kartu ir apie senelio veiklą (žr. priedą „Vaitiekupiai. Pas močiutę augom“). Pats S. Banaitis, be savo ranka rašytos autobiografijos, apie save beveik nieko daugiau nepaliko. Tai paaiškintina pirmiausia tuo, kad signataras buvo labiau veiksmo nei rašto žmogus. Tokį Banaitį prisimena ir jo giminės bei jų artimiai pažinoję žmonės. Žodžius jis laikė savyje, o veiksmus matė visi, kuriems su juo teko susidurti ir dirbti.

² Lietuvos bibliografija: serija A, t. 3, 1905–1917, Vilnius, 2006, p. 177–178.

³ Vilius Užtupas, *Saliamonas Banaitis: spaustuvėnininkas, kultūros veikėjas*, Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataras, Vilnius, 2002.

⁴ Ten pat, p. 297.

Kauno šviesulys

Saliamono Banaičio spaustuvė – lietuviybės centras Kaune

1904 m. atgavus lietuvišką spaudą S. Banaitis išsikėlė tikslą atidaryti Kaune spaustuvę, kuri tarnautų lietuvių tautiniams ir dvasiniams interesams. Tiesa, Kaune buvo dvi spaustuvės, spausdinusios ir lietuviškus leidinius – M. Sokolovskio ir A. Estrino spaustuvė (1904–1915 m. išspausdino apie 56 lietuviškas knygas bei brošiūras), Gubernijos valdybos spaustuvė (iki 1915 m. išspausdino 30 lietuviškų smulkiųjų spaudinių ir brošiūrų)³⁹. Bet šios spaustuvės nebuvo lietuviškos, didžioji dalis leidinių jose buvo leidžiama rusų kalba. S. Banaitis vertino knygą, jos reikšmę žmonėms, suvokė, kad tik per spaustuvę knyga gali pasiekti plačius lietuvių visuomenės sluoksnius. Peterburge kartu su savamoksliu žemaičiu Antanu Daukša 1905 m. vasarą S. Banaitis kreipėsi į carinės Rusijos švietimo ministram leisti Kaune atidaryti lietuvišką spaustuvę. Kaip pažymi jo bendražygis Jonas Kriauciūnas, „spaustuvės įsteigimas anais laikais iš Saliamono Banaičio pusės buvo didvyriškas žygis. Nekalbant jau apie pinigų nepritekliaus sunkenybes, jam tek davuo tuo laiku ne kartą ir badauti, ir nakvoti ant sausų grindų tuščiame, nekūrentame kambaryje“⁴⁰. Leidimas spaustuvei buvo gautas, bet tuo pat metu pareikalauta joje spausdinti ir prorusišką laikraštį *Lietuvos balsas*⁴¹.

Saliamono Banaičio spaustuvė savo darbą pradėjo 1905 m. rudenį. Savo autobiografijoje „Curriculum vitae“ S. Banaitis mini, kad nuo sumanymo įsteigti spaustuvę ir leidimo gavimo praėjo metai⁴². Spaustuvė įsikūrė Kauno senamiestyje, Vilniaus ir Ligoninės gatvių (dabar Rotušės aikštė ir A. Jakšto gatvė) sankirtoje. To paties namo antrame aukšte S. Banaitis su savo šeimos nariais nuomojo butą⁴³. 1906 m. pradžioje spaustuvė išleido pirmuosius leidinius⁴⁴,

³⁹ Nijolė Lietuvninkaitė, *Kauno senojo knyga: raiška ir plėtotė 1843–1918 metais*, 2006, p. 184–185.

⁴⁰ Jonas Kriauciūnas, Iš mano atsiminimų apie Saliamoną Banaitį, *Rytas*, 1933-09-12, Nr. 206, p. 3.

⁴¹ Vilius Užtupas, *Lietuvos spaustuvės 1522–1997*, Vilnius, 1998, p. 149.

⁴² Curriculum vitae, *Žaltvykslė*, 1992, Nr. 9–10, p. 15.

⁴³ Vilius Užtupas, *Lietuvos spaustuvės 1522–1997*, Vilnius, 1998, p. 150.

⁴⁴ A. K. [Antanas Alekna], Saliamono Banaičio spaustuvė Kaune, *Vienvė*, 1914, Nr. 17, p. 260.

1906 m. sausio 19 d. buvo išspausdintas caro valdžios leistas *Lietuvos balsas*. Jau pirmajame numeryje S. Banaitis laikraščio leidybos ir redagavimo teises perdarė Antanui Daukšai, tuo tarsi patvirtindamas, kad šiame laikraštyje nebendradarbiaus. Laikraštį daug kas kritikavo, kaip pataikaujantį carinei valdžiai. *Vilniaus žiniose* pasirodžiusiame straipsnyje Antanas Daukša, *Lietuvos balso* redaktorius, buvo aštriai kritikuojamas dėl asmeninių savybių ir dėl padlaižiavimo rusų valdžiai⁴⁵. Kurį laiką *Lietuvos balsą* dar spaustino Saliamono Banaičio spaustuvė, A. Daukša prašė iš S. Banaičio pinigų jo leidybai paremti ir mokėti jam algą, bet jų negavo. A. Daukšai teko ieškotis kitos spaustuvės⁴⁶. Yra nuomonė, kad būsimasis signataras sąmoningai sužlugdės *Lietuvos balso* leidybą, t. y. naikino A. Daukšos, kurį rėmė gubernatorius, duodamus rankraščius, raidžių rinkėjams liepdavęs rinkti tekstus su korektūros klaidomis ir taip privertęs šį laikraštį likviduotis⁴⁷.

Spaustuvės ir joje dirbusių darbuotojų išlaikymui trūko pinigų. S. Banaitis spaustuvei paaukojo asmenines lėšas, užstatydamas savo ūkį Vaitiekupiuose. Be to, spaustuvės darbui kreditą skyrė ir kunigas, aktyvus visuomenės veikėjas Povilas Januševičius. Tai reikėtų vertinti kaip drąsius žingsnius, atsižvelgiant į tai, kad rusų valdžia kontroliavo spaustuvės darbą, cenzūravo lietuviškus leidinius. Iš pradžių darbas buvo labai sunkus, trūko spausdinimo technikos ir mokančių su ja dirbtį darbininkų. Kaune buvo sunku rasti raidžių surinkėjų, korektorių. Dar mokydamasis Peterburge S. Banaitis susipažino su poligrafijos technika, tad pats dažnai ėjo ir raidžių surinkėjo, ir korektoriaus pareigas. Iš Peterburgo jis gavo pirmąją ranka su kamą su dideliu smagračiu spausdinimo mašiną „König und Bauer“, taip pat ir šriftus⁴⁸.

1914 m. spaustuvė jau turėjo keturias spausdinimo mašinas ir vieną raidžių rinkimo mašiną, dirbo daugiau nei 30 darbininkų, buvo spausdinama 10 laikraščių ir daug knygų. Iš viso per dešimt metų nuo lietuviškos spaudos atgavimo buvo išleista 300 knygų, kurių tiražas siekė 1 mln. 300 tūkst. egzempliorių⁴⁹, o per visą 1905–1918 m. spaustuvės gyvavimo tarpsnį išspausdinta 358 lietuviškos knygos, 34 rusiškos, 5 lenkiškos ir 1 lotyniška⁵⁰. Siekdamas tau-raus tikslą – švesti kaimo žmones, S. Banaitis 1910 m. savo lėšomis, 75 tūkst. egzempliorių tiražu išleido sodiečiams skirtus kalendorius, kurie kainavo vos 3 kapeikas. Tais laikais tai buvo labai didelis tiražas. Spaustuvės darbininkams, kurie siekė mokytis, būsimasis signataras suteikdavo jvairių lengvatų. Spaustuvėje

⁴⁵ J. Švēkšniškis, Apie Ant.[aną] Daukšą ir jo „Liet.[uvos] balsą“, *Vilniaus žinios*, 1906-06-25 (07-08), Nr. 136, p. 2.

⁴⁶ Ten pat.

⁴⁷ *Lietuvių enciklopedija*, t. 2, Boston, 1954, p. 159.

⁴⁸ Vilnius Užrupas, *Lietuvos spaustuvės 1522–1997*, Vilnius, 1998, p. 149.

⁴⁹ A. K. [Antanas Aleknas], Saliamono Banaičio spaustuvė Kaune, *Vienybė*, 1914-04-14, Nr. 17, p. 260.

⁵⁰ Nijolė Lietuvninkaitė, *Kauno senojo knyga: miška ir plėtotė 1843–1918 metais*, 2006, p. 183.

Priedas

Salomėja Banaitytė-Valiukienė

Vaitiekupiai. Pas močiutę augom

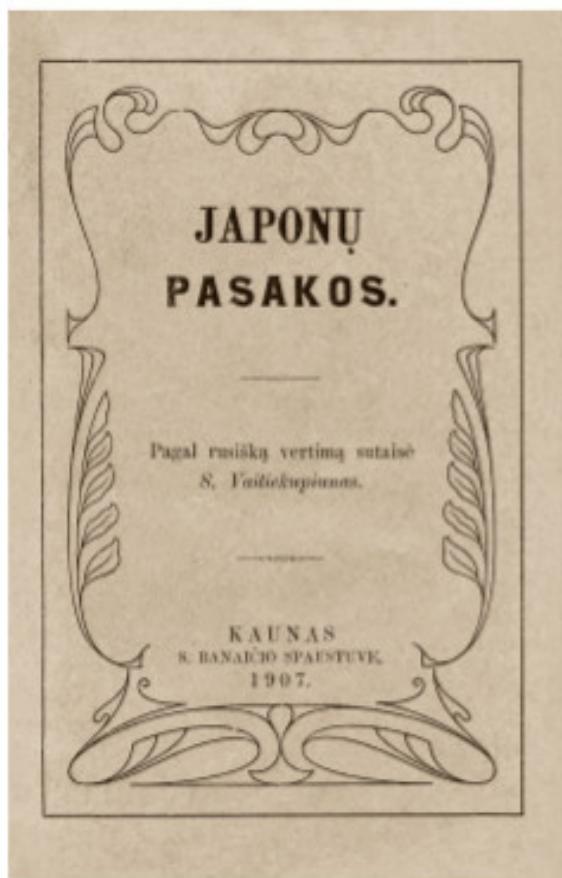
Saliamonas Banaitis ir Marijona Pranaitytė-Banaitienė buvo mano motinos Salomėjos Banaitytės-Nasvytienės tėvai – mūsų mylimas senas tėtis ir visame pasaulyje geriausia močiutė, sena mama. Ilgą laiką trys Nasvytytės – Danutė, Salytė ir Giedrutė – buvo vienintelai vaikai Banaičių šeimoje. Mūsų motina buvo vyriausia Banaičių duktė, kuri ištekėjo būdama jauna ir greitai susilaukė dukterę. O jos keturi broliai – Justinas, Kazys Viktoras, Bronius ir Vytautas – vedé daug vėliau. Anūkė, dėdės Justino dukra Ramutė gimė S. Banaičiui sulaukus 67 metų. Iki to laiko mes, trys sesytės, buvom visos šeimos lepūnélės. Mūsų visų gražiausi prisiminimai buvo trijų mėnesių vasaros atostogos, praleistos Vaitiekupiuose.

Kiekvieną vasarą mūsų kelionė prasidėdavo nuo namų Vienybės aikštėje Kaune. Visą šią kelionę mus lydėdavo mama. Išsikviesdavome vežėją, „izvoščiką“. Reikėjo pervažiuoti visą Kauną, K. Donelaičio, E. Ožeškienės ir Vilniaus gatves, kol pasiekdavome Rotušės aikštę. Ten pravažiavę daug gražių bažnyčių ir „baltąjį gulbę“ – Kauno miesto rotušę, įsukdavome į Aleksoto gatvę, kurioje šeštuoju numeriu pažymėtame name, prieš pat Vytauto bažnyčią, gyveno senelis. Tame pačiame name gyveno ir kunigas Juozas Tumas-Vaižgantas. Atrodo, kad jiedu gražiai sutardavo, išeidavo kartu pasivaikščioti žavia Nemuno krantinė, ant „cimbruvkos“. Pagaliau pravažiavę garlaivių krantinę sulipdavome į garlaivį. Tuo metu garlaivių akcinės bendrovės sumanytojas ir organizatorius buvo Saliamonas Banaitis. Jam atrodė, kad Lietuvoje trūksta susisiekimo priemonių ir Nemunu turėjo vykti pigiausias transportas. Iš pradžių jis įsigijo berods tris garlaivius. Jie buvo naudojami ne vien tik keleiviams transportuoti, bet ir jų malonumui, gegužinėms ir ekskursijoms. Dėl tų garlaivių sparčiai augo Panemunės kurortai: Lampėdžiai, Kačerginė, Kulautuva ir kt. Vykdant gegužinėms ir ekskursijoms, garlaiviai būdavo papuošiami įvairiaspalvėmis vėliavėlėmis, kartais grodavo dūdų orkestras. Tolimesniems Panemunės miestams tai buvo geriausia susisiekimo priemonė. Deja, Nemuno pakrantės buvo

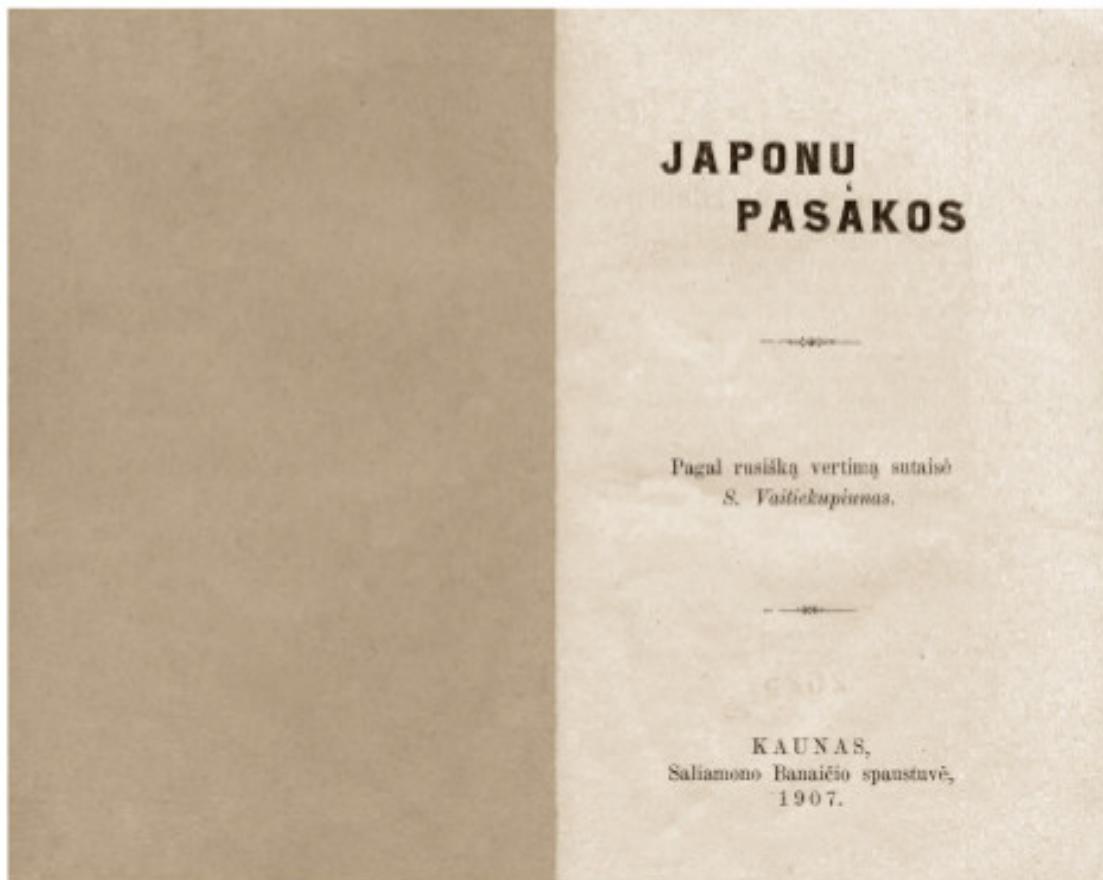
seklios, daug kur nebuvo prieplaukų. Garlaiviu sustojus Nemuno vagos viduryje, tekdavo persėsti į valtis, kurios keleiviaus nuplukdydavo į krantą. Tai buvo Vilkijoje, Veliuonoje ir Gelgaudiškyje. Persėdimas į valtį mums, vaikams, atrodė bauginantis įvykis. Pakrantėje keleivių laukdavo vežimas su arkliais, „padvados“. Kumetis Daugėla laukdavo mūsų su manta nuvežti mus į Vaitiekupius. Kelionė mums atrodydavo labai ilga ir įspūdinga. Pakelėje tekdavo arkliams ir vežimui pervažiuoti tilto neturinčią Novos upę. Pagaliau pasiekdavome Šakius, o už 8 ar 10 kilometrų buvo ir Vaitiekupiai. Po kurio laiko laimingai pasiekdavome Banaičių sodybą.

Man net baugu pagalvojus, kad esu vienintelis likęs žmogus, kuris atsimena, kaip atrodė toji sodyba – keturkampis, didelis kiemas, apsuotas ūkio pastatų, su ruzvelkiu. Ruzvelkis – tai didelis ratas, kurį sukant savo keliu buvo varomos kuliomasios ir „arbuojamos“ kviečių valymui skirtos mašinos. Gyvenamoji troba buvo pastatyta Saliamono tévų, o kiti ūkio trobesiai – paties Saliamono Banaičio. Viduryje kiemo buvo šulinys. Netoli jo gulėjo suversta didžiulė krūva rąstų naujai trobai. Deja, naujai trobai pastatyti S. Banaičiui niekuomet neužteko nei laiko, nei pinigų.

Vedės S. Banaitis apie gyvenamajį namą užveisė didelį sodą, kuriame buvo daug atmainų vaismedžių ir serbentų krūmų. Klojimo gale pasodino grupę jovarų, kur gyventi kasmet sugriždavo gandrai. Už ūkio pastatų buvo didelis daržas. Visa sodyba buvo aptverta tvoromis. Daržą supo slyvų ir vyšnių eilės. Ten augo begalė agurkų, kopūstų, burokų, svogūnų, morkų, tai, ką galima buvo padėti žiemai. Prie sodybos buvo didžiulė kūdra, pilna žuvų, kurioje aš vieną kartą vos nepaskendau. Tarp daržo ir kūdros buvo mažų dobiliukų pievelė. Atokiau, pakeliui į Sintautus, S. Banaitis pasodino alksnių ir beržų miškelį, vadinančią krūmais. Ten būdavo labai smagu grybauti. Aplink visą sodybą buvo šienaujamos pievos, toliau vilnijo mėlynų linų ir auksinių kviečių laukai. Ant kelio, vedančio į Naujienaitę, stovėjo pirtis linams mirkyti ir apdirbti. Pakeliui į Šakius, tuoju už kluono, kitoje kelio pusėje, buvo kumetynas, kuriame gyveno pagalbininkas Daugėla su šeima. Aplink jų namelį buvo daržai ir dirbamos žemės sklypas. Pravažiavus Daugėlą netrukus kelias pasisukdavo į dešinę ir kitoje pusėje buvo kaimynų Bacevičių ūkis. Jie su seneliais sugyvendavo labai draugiškai, o mes žaisdavome su jų vaikais. Toliau pavažiavus buvo turtinė Dédynų sodyba. Važiuojant į Sintautus, už krūmų gyveno Banaičių geras kaimynas Rygavas. Rygavai spaudos draudimo laikais padėjo Banaičiams slėpti lietuviškus spaudinius. Pakeliui į Naujienaitę gyveno bitininkas Išganas, kuris atvažiuodavo į Vaitiekupius kopinėti bičių avilių. Banaičių ūkis buvo labai turtinas, buvo gausi raguočių banda, daug arklių, avių, kiaulų ir įvairių naminių paukščių. Vos išperėti paukščiukai būdavo patalpinti šeimynstubės prieškambaryje bulvių pintinėse ir smagiai cieksėdavo.

Saliamono Banaičio (slapyv. S. Vaitiekupiūnas) verstos ir išleistos „Japonų pasakos“. 1907 m.

Žvirblelis su nupjautu liežuviu.

Gyveno diedaks ir bobutė. Juoda turėjo žvirblelių, kurį diedaks užsiaugino ir labai lepino. Senukas buvo labai geros širdies žmogus, o senulkė balsai piktai ir nenauda moteriškė. Kartą diedukas kastin-kur išėjo; bobutė pasiliuko namie, nes žlugta reikėjo shalbti. Pasidarė senukė krakmolo, užsikaitė vandenio ir žlugina. Žvirblelis tuo tarpu ėmė krakmoļa lešinti. Senukė tuojuos tą užmatė. Baisiai supykus pasigavo ji žvirbliauką, nupjovė jam liežuvį ir išvijo nabagu laukan. Senukas, sugrižęs namo, jas neberado savo numylėto paukšteliuko. Diedaks tuojuos paklusnės bobutės apie žvirblelių; ji jam viską išpašakojo. Diedukui galėjo žvirblelio ir dusare: „O, kur galėjo mano paukšteliukas pasidėti! Vargas, nelaimingas mano žvirblelis! Kur dabar tu esi?“ Dieduks pradėjo jieškoti ir sukaud savo numylėtajį bet veltini.

Kartą vieną pakalnėj dieduks išnetycią susiūtikos su savo praužuvišiu žvirbliu. Juodu labai džiaungėsi viens kitu. Žvirblelis toomet jan buvo ženotas ir turėjo keletą vaikų. Jisai parsivedė sensuką namo pas savo pačią. Prasidėjo terp jų didelė meilė. Žvirblienė pasidėjo ant stalio, ką tik ji turėjo.—Paragauk, diešiuk, musų

A 12482

LTSR Valst.
Muziejaus archyvas
Bauska

2025 / 40

— 4 —

valgių,—ragino žvirblys,—nors ir prasti, bet ką dabar darysi, ką turim, taom ir važiniam.

— Koks malonus žvirblys,—pamisdyjo sensukas ir pasiliuko pas jį keletą dienų pasiviešėti. Žvirblys kasdien važino svečia kaip tik įmanymams. Po kelių dienų dieduks išsirenė gržtū namo. Žvirblelis davė jam dvi pintinės (kasi) dovanų. Viena pintinė buvo sunki, kita gi lengva. Dieduks tik lengvąją pasiėmė, ir asaveikino išgurimo namo.

Pati labai rusčiai pasiūlko dieduką.—Pasaikyt man, kur turai teip ilgal,—suriko ji.—Gražu, ner ką sakyti; valkiotis—štokiam senini.

— Gana jau užteks,—atsakė sensukas,—aš buvau svečiuose pas žvirblelių; tai žiurėk,—kokį pintinėlę jisai davė man atminčiai.

Senukai atsidarė pintinę i balsai nustebė, pamatę joje priėta sidabrinį, aksinių ir šeip brangių daiktų.

Senukė buvo labai godi ir gailli; pamaičius tas visas brangenybes, jis nudižiugo ir lievė hartzis.

— Aš ir eism pas žvirbli—sakė ji—ir teipgi gausis dovanek.

Passiklausius senuko kelio į žvirblio namus, bobutė išsilieido į kelionę.

Laikydamai nurodyto kelio, senukė ant galo—pagalbos atrado žvirbli su nupjautu liežuviu ir senuku.—Sveikas druts, žvirblelis, sveikas druts. Aš teip slibimansi pas tave, teip iroškau tave pamatyti, kad negalia nei apsakyti.

Tokiomis malonomis kalbomis bobutė stengėsi žvirbliai patikti ir prie jo prisimalonėti.

— 5 —

Žvirblelis noroms-nenoroms parsivedė nelaibą moteriškę pas savę į svečius, ale valstyi nevažino ir apie doranas nė minte neužsiminė. Vienok nelengvė buvo žvirblelini atskiratytį tą viešingį; jis pati ēmė prašyti, kad žvirblelis, ką nors padovanotą jos atsilankimo atminčiai. Žvirblelis ir jsi parodė dvi pintinės, ir pasiulė išsirinkti saviai vieną iš judviejų. Bobutė pasvarbiuoji pintines, ir sunkesniajā pasiėmė sav. Parejo namo, ir pažiūrės, kas pintinėje yra: Vos-tik spėjo bobutė praverti pintinę kaip pradės iš jos lysti visokios smeklos, baidyklių. Ėmė ir sudrasėti nelaibą bėhą.

Du senukai.

Kitęsyk gyveno dievohainius žmogus su savo paciute. Juoda turėjo žoną; senukai labai ji mylėjo; serė ji žuvimis ir visokiais gardimynais nuo savo stalo. Vieną kartą, kada senukai nubėjo į darbų daržan, žava musikė drauge su jaime ir pradėjo temai šokinėti ir siausti. Stai jis umai nustojo šokinėti ir pradėjo loti, vingalinodamas uodegą: „Am, am, am“. Senukai pamislyjo, kad šio turėjo kairos suostis žemėje. Juodu atsimėt spatai ir pradėjo kasti žemę ties tuo daiktu, kur išo vaestidemas lojo. Kasė, kasė ir prakasė daugybę aukšinių ir sidabrinų pinigų ir visokią kitokią brangių daiktų. Senukai

ir kaičių gruodis menys įtiko alytoje trave suimti
iš propagandos žodinės galimybos. Nerodo nė vieno o
meno hero užklausos ar delko jie manes prie ko/^{pa} vaziavio geras
priešumis, knyges ir leidinius ignoravo iadatkinijus.
Endorai vis tiek buv. viešva kur jiems turėdavo būti
išėjai. Mano kaimynas Jones Sedmanas male kaip as-
yvai tolia nusilelio; paneles ^{ar} tokiom būsiom kely-
vatinėja, iš jaučiamas kas nors eiga yra blogas. Jei pirmas
žadomas nėko nesavydeivis vėl piet byčia turėdy tau
vielos, nerode vaziavo tolgy nes babs užmirštai.

Zembla klooster

1886 malair posisadrian vicius prie ene pereude so9 gr
ye karkabundster. As ji palen adleisoro s' gema
personeit preses en salgga parnes t knygg. Lis
allin keltz tygje laisingar. Bel indenijje ^{spolia monast.} s' jas dien
ji vocietian, kad jas ut knygg en posliunes parnes
Karevians, bus i'sus los s' liberija res tos knygg en
pries rung Karolin; mo te laiso dengim neneit knygg, bel
jia i' sebas wipels melyki perelias ^{hopt} jas luso prediga plebel
parsonjan, ^{Zembla klooster}

1875 netsoer predysen organische presy hou
beadrose stugk Kraakhuys Sintanhuys, Grootkabadi
in Tressouse bei fuos Wiosas vriesai kellekei
epie "Gielwoor reekolour 1886 melair han d'organische
zoo liby predyleg prie landwoer, Jone Delmas, Baan
kabilianin, Jone Nylsia, Juoses Katteneaaiin. Bel
kao rasaap stok infredeli dolype, net h tai seluukem vizi
bijj sepeusseanis tek Karawbaris sea viens uolepi
Sintanhuys Kraakhuys en iki tian deudai set Crea
presypa. 1876 m. islapa jiranian; natius,, Boruys ¹⁸⁷⁷ ¹⁸⁷⁸ ¹⁸⁷⁹ ¹⁸⁸⁰ ¹⁸⁸¹ ¹⁸⁸² ¹⁸⁸³ ¹⁸⁸⁴ ¹⁸⁸⁵ ¹⁸⁸⁶ ¹⁸⁸⁷ ¹⁸⁸⁸ ¹⁸⁸⁹ ¹⁸⁹⁰ ¹⁸⁹¹ ¹⁸⁹² ¹⁸⁹³ ¹⁸⁹⁴ ¹⁸⁹⁵ ¹⁸⁹⁶ ¹⁸⁹⁷ ¹⁸⁹⁸ ¹⁸⁹⁹ ¹⁹⁰⁰ ¹⁹⁰¹ ¹⁹⁰² ¹⁹⁰³ ¹⁹⁰⁴ ¹⁹⁰⁵ ¹⁹⁰⁶ ¹⁹⁰⁷ ¹⁹⁰⁸ ¹⁹⁰⁹ ¹⁹¹⁰ ¹⁹¹¹ ¹⁹¹² ¹⁹¹³ ¹⁹¹⁴ ¹⁹¹⁵ ¹⁹¹⁶ ¹⁹¹⁷ ¹⁹¹⁸ ¹⁹¹⁹ ¹⁹²⁰ ¹⁹²¹ ¹⁹²² ¹⁹²³ ¹⁹²⁴ ¹⁹²⁵ ¹⁹²⁶ ¹⁹²⁷ ¹⁹²⁸ ¹⁹²⁹ ¹⁹³⁰ ¹⁹³¹ ¹⁹³² ¹⁹³³ ¹⁹³⁴ ¹⁹³⁵ ¹⁹³⁶ ¹⁹³⁷ ¹⁹³⁸ ¹⁹³⁹ ¹⁹⁴⁰ ¹⁹⁴¹ ¹⁹⁴² ¹⁹⁴³ ¹⁹⁴⁴ ¹⁹⁴⁵ ¹⁹⁴⁶ ¹⁹⁴⁷ ¹⁹⁴⁸ ¹⁹⁴⁹ ¹⁹⁵⁰ ¹⁹⁵¹ ¹⁹⁵² ¹⁹⁵³ ¹⁹⁵⁴ ¹⁹⁵⁵ ¹⁹⁵⁶ ¹⁹⁵⁷ ¹⁹⁵⁸ ¹⁹⁵⁹ ¹⁹⁶⁰ ¹⁹⁶¹ ¹⁹⁶² ¹⁹⁶³ ¹⁹⁶⁴ ¹⁹⁶⁵ ¹⁹⁶⁶ ¹⁹⁶⁷ ¹⁹⁶⁸ ¹⁹⁶⁹ ¹⁹⁷⁰ ¹⁹⁷¹ ¹⁹⁷² ¹⁹⁷³ ¹⁹⁷⁴ ¹⁹⁷⁵ ¹⁹⁷⁶ ¹⁹⁷⁷ ¹⁹⁷⁸ ¹⁹⁷⁹ ¹⁹⁸⁰ ¹⁹⁸¹ ¹⁹⁸² ¹⁹⁸³ ¹⁹⁸⁴ ¹⁹⁸⁵ ¹⁹⁸⁶ ¹⁹⁸⁷ ¹⁹⁸⁸ ¹⁹⁸⁹ ¹⁹⁹⁰ ¹⁹⁹¹ ¹⁹⁹² ¹⁹⁹³ ¹⁹⁹⁴ ¹⁹⁹⁵ ¹⁹⁹⁶ ¹⁹⁹⁷ ¹⁹⁹⁸ ¹⁹⁹⁹ ²⁰⁰⁰ ²⁰⁰¹ ²⁰⁰² ²⁰⁰³ ²⁰⁰⁴ ²⁰⁰⁵ ²⁰⁰⁶ ²⁰⁰⁷ ²⁰⁰⁸ ²⁰⁰⁹ ²⁰¹⁰ ²⁰¹¹ ²⁰¹² ²⁰¹³ ²⁰¹⁴ ²⁰¹⁵ ²⁰¹⁶ ²⁰¹⁷ ²⁰¹⁸ ²⁰¹⁹ ²⁰²⁰ ²⁰²¹ ²⁰²² ²⁰²³ ²⁰²⁴ ²⁰²⁵ ²⁰²⁶ ²⁰²⁷ ²⁰²⁸ ²⁰²⁹ ²⁰³⁰ ²⁰³¹ ²⁰³² ²⁰³³ ²⁰³⁴ ²⁰³⁵ ²⁰³⁶ ²⁰³⁷ ²⁰³⁸ ²⁰³⁹ ²⁰⁴⁰ ²⁰⁴¹ ²⁰⁴² ²⁰⁴³ ²⁰⁴⁴ ²⁰⁴⁵ ²⁰⁴⁶ ²⁰⁴⁷ ²⁰⁴⁸ ²⁰⁴⁹ ²⁰⁵⁰ ²⁰⁵¹ ²⁰⁵² ²⁰⁵³ ²⁰⁵⁴ ²⁰⁵⁵ ²⁰⁵⁶ ²⁰⁵⁷ ²⁰⁵⁸ ²⁰⁵⁹ ²⁰⁶⁰ ²⁰⁶¹ ²⁰⁶² ²⁰⁶³ ²⁰⁶⁴ ²⁰⁶⁵ ²⁰⁶⁶ ²⁰⁶⁷ ²⁰⁶⁸ ²⁰⁶⁹ ²⁰⁷⁰ ²⁰⁷¹ ²⁰⁷² ²⁰⁷³ ²⁰⁷⁴ ²⁰⁷⁵ ²⁰⁷⁶ ²⁰⁷⁷ ²⁰⁷⁸ ²⁰⁷⁹ ²⁰⁸⁰ ²⁰⁸¹ ²⁰⁸² ²⁰⁸³ ²⁰⁸⁴ ²⁰⁸⁵ ²⁰⁸⁶ ²⁰⁸⁷ ²⁰⁸⁸ ²⁰⁸⁹ ²⁰⁹⁰ ²⁰⁹¹ ²⁰⁹² ²⁰⁹³ ²⁰⁹⁴ ²⁰⁹⁵ ²⁰⁹⁶ ²⁰⁹⁷ ²⁰⁹⁸ ²⁰⁹⁹ ²¹⁰⁰ ²¹⁰¹ ²¹⁰² ²¹⁰³ ²¹⁰⁴ ²¹⁰⁵ ²¹⁰⁶ ²¹⁰⁷ ²¹⁰⁸ ²¹⁰⁹ ²¹¹⁰ ²¹¹¹ ²¹¹² ²¹¹³ ²¹¹⁴ ²¹¹⁵ ²¹¹⁶ ²¹¹⁷ ²¹¹⁸ ²¹¹⁹ ²¹²⁰ ²¹²¹ ²¹²² ²¹²³ ²¹²⁴ ²¹²⁵ ²¹²⁶ ²¹²⁷ ²¹²⁸ ²¹²⁹ ²¹³⁰ ²¹³¹ ²¹³² ²¹³³ ²¹³⁴ ²¹³⁵ ²¹³⁶ ²¹³⁷ ²¹³⁸ ²¹³⁹ ²¹⁴⁰ ²¹⁴¹ ²¹⁴² ²¹⁴³ ²¹⁴⁴ ²¹⁴⁵ ²¹⁴⁶ ²¹⁴⁷ ²¹⁴⁸ ²¹⁴⁹ ²¹⁵⁰ ²¹⁵¹ ²¹⁵² ²¹⁵³ ²¹⁵⁴ ²¹⁵⁵ ²¹⁵⁶ ²¹⁵⁷ ²¹⁵⁸ ²¹⁵⁹ ²¹⁶⁰ ²¹⁶¹ ²¹⁶² ²¹⁶³ ²¹⁶⁴ ²¹⁶⁵ ²¹⁶⁶ ²¹⁶⁷ ²¹⁶⁸ ²¹⁶⁹ ²¹⁷⁰ ²¹⁷¹ ²¹⁷² ²¹⁷³ ²¹⁷⁴ ²¹⁷⁵ ²¹⁷⁶ ²¹⁷⁷ ²¹⁷⁸ ²¹⁷⁹ ²¹⁸⁰ ²¹⁸¹ ²¹⁸² ²¹⁸³ ²¹⁸⁴ ²¹⁸⁵ ²¹⁸⁶ ²¹⁸⁷ ²¹⁸⁸ ²¹⁸⁹ ²¹⁹⁰ ²¹⁹¹ ²¹⁹² ²¹⁹³ ²¹⁹⁴ ²¹⁹⁵ ²¹⁹⁶ ²¹⁹⁷ ²¹⁹⁸ ²¹⁹⁹ ²²⁰⁰ ²²⁰¹ ²²⁰² ²²⁰³ ²²⁰⁴ ²²⁰⁵ ²²⁰⁶ ²²⁰⁷ ²²⁰⁸ ²²⁰⁹ ²²¹⁰ ²²¹¹ ²²¹² ²²¹³ ²²¹⁴ ²²¹⁵ ²²¹⁶ ²²¹⁷ ²²¹⁸ ²²¹⁹ ²²²⁰ ²²²¹ ²²²² ²²²³ ²²²⁴ ²²²⁵ ²²²⁶ ²²²⁷ ²²²⁸ ²²²⁹ ²²³⁰ ²²³¹ ²²³² ²²³³ ²²³⁴ ²²³⁵ ²²³⁶ ²²³⁷ ²²³⁸ ²²³⁹ ²²⁴⁰ ²²⁴¹ ²²⁴² ²²⁴³ ²²⁴⁴ ²²⁴⁵ ²²⁴⁶ ²²⁴⁷ ²²⁴⁸ ²²⁴⁹ ²²⁵⁰ ²²⁵¹ ²²⁵² ²²⁵³ ²²⁵⁴ ²²⁵⁵ ²²⁵⁶ ²²⁵⁷ ²²⁵⁸ ²²⁵⁹ ²²⁶⁰ ²²⁶¹ ²²⁶² ²²⁶³ ²²⁶⁴ ²²⁶⁵ ²²⁶⁶ ²²⁶⁷ ²²⁶⁸ ²²⁶⁹ ²²⁷⁰ ²²⁷¹ ²²⁷² ²²⁷³ ²²⁷⁴ ²²⁷⁵ ²²⁷⁶ ²²⁷⁷ ²²⁷⁸ ²²⁷⁹ ²²⁸⁰ ²²⁸¹ ²²⁸² ²²⁸³ ²²⁸⁴ ²²⁸⁵ ²²⁸⁶ ²²⁸⁷ ²²⁸⁸ ²²⁸⁹ ²²⁹⁰ ²²⁹¹ ²²⁹² ²²⁹³ ²²⁹⁴ ²²⁹⁵ ²²⁹⁶ ²²⁹⁷ ²²⁹⁸ ²²⁹⁹ ²³⁰⁰ ²³⁰¹ ²³⁰² ²³⁰³ ²³⁰⁴ ²³⁰⁵ ²³⁰⁶ ²³⁰⁷ ²³⁰⁸ ²³⁰⁹ ²³¹⁰ ²³¹¹ ²³¹² ²³¹³ ²³¹⁴ ²³¹⁵ ²³¹⁶ ²³¹⁷ ²³¹⁸ ²³¹⁹ ²³²⁰ ²³²¹ ²³²² ²³²³ ²³²⁴ ²³²⁵ ²³²⁶ ²³²⁷ ²³²⁸ ²³²⁹ ²³³⁰ ²³³¹ ²³³² ²³³³ ²³³⁴ ²³³⁵ ²³³⁶ ²³³⁷ ²³³⁸ ²³³⁹ ²³⁴⁰ ²³⁴¹ ²³⁴² ²³⁴³ ²³⁴⁴ ²³⁴⁵ ²³⁴⁶ ²³⁴⁷ ²³⁴⁸ ²³⁴⁹ ²³⁵⁰ ²³⁵¹ ²³⁵² ²³⁵³ ²³⁵⁴ ²³⁵⁵ ²³⁵⁶ ²³⁵⁷ ²³⁵⁸ ²³⁵⁹ ²³⁶⁰ ²³⁶¹ ²³⁶² ²³⁶³ ²³⁶⁴ ²³⁶⁵ ²³⁶⁶ ²³⁶⁷ ²³⁶⁸ ²³⁶⁹ ²³⁷⁰ ²³⁷¹ ²³⁷² ²³⁷³ ²³⁷⁴ ²³⁷⁵ ²³⁷⁶ ²³⁷⁷ ²³⁷⁸ ²³⁷⁹ ²³⁸⁰ ²³⁸¹ ²³⁸² ²³⁸³ ²³⁸⁴ ²³⁸⁵ ²³⁸⁶ ²³⁸⁷ ²³⁸⁸ ²³⁸⁹ ²³⁹⁰ ²³⁹¹ ²³⁹² ²³⁹³ ²³⁹⁴ ²³⁹⁵ ²³⁹⁶ ²³⁹⁷ ²³⁹⁸ ²³⁹⁹ ²⁴⁰⁰ ²⁴⁰¹ ²⁴⁰² ²⁴⁰³ ²⁴⁰⁴ ²⁴⁰⁵ ²⁴⁰⁶ ²⁴⁰⁷ ²⁴⁰⁸ ²⁴⁰⁹ ²⁴¹⁰ ²⁴¹¹ ²⁴¹² ²⁴¹³ ²⁴¹⁴ ²⁴¹⁵ ²⁴¹⁶ ²⁴¹⁷ ²⁴¹⁸ ²⁴¹⁹ ²⁴²⁰ ²⁴²¹ ²⁴²² ²⁴²³ ²⁴²⁴ ²⁴²⁵ ²⁴²⁶ ²⁴²⁷ ²⁴²⁸ ²⁴²⁹ ²⁴³⁰ ²⁴³¹ ²⁴³² ²⁴³³ ²⁴³⁴ ²⁴³⁵ ²⁴³⁶ ²⁴³⁷ ²⁴³⁸ ²⁴³⁹ ²⁴⁴⁰ ²⁴⁴¹ ²⁴⁴² ²⁴⁴³ ²⁴⁴⁴ ²⁴⁴⁵ ²⁴⁴⁶ ²⁴⁴⁷ ²⁴⁴⁸ ²⁴⁴⁹ ²⁴⁵⁰ ²⁴⁵¹ ²⁴⁵² ²⁴⁵³ ²⁴⁵⁴ ²⁴⁵⁵ ²⁴⁵⁶ ²⁴⁵⁷ ²⁴⁵⁸ ²⁴⁵⁹ ²⁴⁶⁰ ²⁴⁶¹ ²⁴⁶² ²⁴⁶³ ²⁴⁶⁴ ²⁴⁶⁵ ²⁴⁶⁶ ²⁴⁶⁷ ²⁴⁶⁸ ²⁴⁶⁹ ²⁴⁷⁰ ²⁴⁷¹ ²⁴⁷² ²⁴⁷³ ²⁴⁷⁴ ²⁴⁷⁵ ²⁴⁷⁶ ²⁴⁷⁷ ²⁴⁷⁸ ²⁴⁷⁹ ²⁴⁸⁰ ²⁴⁸¹ ²⁴⁸² ²⁴⁸³ ²⁴⁸⁴ ²⁴⁸⁵ ²⁴⁸⁶ ²⁴⁸⁷ ²⁴⁸⁸ ²⁴⁸⁹ ²⁴⁹⁰ ²⁴⁹¹ ²⁴⁹² ²⁴⁹³ ²⁴⁹⁴ ²⁴⁹⁵ ²⁴⁹⁶ ²⁴⁹⁷ ²⁴⁹⁸ ²⁴⁹⁹ ²⁵⁰⁰ ²⁵⁰¹ ²⁵⁰² ²⁵⁰³ ²⁵⁰⁴ ²⁵⁰⁵ ²⁵⁰⁶ ²⁵⁰⁷ ²⁵⁰⁸ ²⁵⁰⁹ ²⁵¹⁰ ²⁵¹¹ ²⁵¹² ²⁵¹³ ²⁵¹⁴ ²⁵¹⁵ ²⁵¹⁶ ²⁵¹⁷ ²⁵¹⁸ ²⁵¹⁹ ²⁵²⁰ ²⁵²¹ ²⁵²² ²⁵²³ ²⁵²⁴ ²⁵²⁵ ²⁵²⁶ ²⁵²⁷ ²⁵²⁸ ²⁵²⁹ ²⁵³⁰ ²⁵³¹ ²⁵³² ²⁵³³ ²⁵³⁴ ²⁵³⁵ ²⁵³⁶ ²⁵³⁷ ²⁵³⁸ ²⁵³⁹ ²⁵⁴⁰ ²⁵⁴¹ ²⁵⁴² ²⁵⁴³ ²⁵⁴⁴ ²⁵⁴⁵ ²⁵⁴⁶ ²⁵⁴⁷ ²⁵⁴⁸ ²⁵⁴⁹ ²⁵⁵⁰ ²⁵⁵¹ ²⁵⁵² ²⁵⁵³ ²⁵⁵⁴ ²⁵⁵⁵ ²⁵⁵⁶ ²⁵⁵⁷ ²⁵⁵⁸ ²⁵⁵⁹ ²⁵⁶⁰ ²⁵⁶¹ ²⁵⁶² ²⁵⁶³ ²⁵⁶⁴ ²⁵⁶⁵ ²⁵⁶⁶ ²⁵⁶⁷ ²⁵⁶⁸ ²⁵⁶⁹ ²⁵⁷⁰ ²⁵⁷¹ ²⁵⁷² ²⁵⁷³ ²⁵⁷⁴ ²⁵⁷⁵ ²⁵⁷⁶ ²⁵⁷⁷ ²⁵⁷⁸ ²⁵⁷⁹ ²⁵⁸⁰ ²⁵⁸¹ ²⁵⁸² ²⁵⁸³ ²⁵⁸⁴ ²⁵⁸⁵ ²⁵⁸⁶ ²⁵⁸⁷ ²⁵⁸⁸ ²⁵⁸⁹ ²⁵⁹⁰ ²⁵⁹¹ ²⁵⁹² ²⁵⁹³ ²⁵⁹⁴ ²⁵⁹⁵ ²⁵⁹⁶ ²⁵⁹⁷ ²⁵⁹⁸ ²⁵⁹⁹ ²⁶⁰⁰ ²⁶⁰¹ ²⁶⁰² ²⁶⁰³ ²⁶⁰⁴ ²⁶⁰⁵ ²⁶⁰⁶ ²⁶⁰⁷ ²⁶⁰⁸ ²⁶⁰⁹ ²⁶¹⁰ ²⁶¹¹ ²⁶¹² ²⁶¹³ ²⁶¹⁴ ²⁶¹⁵ ²⁶¹⁶ ²⁶¹⁷ ²⁶¹⁸ ²⁶¹⁹ ²⁶²⁰ ²⁶²¹ ²⁶²² ²⁶²³ ²⁶²⁴ ²⁶²⁵ ²⁶²⁶ ²⁶²⁷ ²⁶²⁸ ²⁶²⁹ ²⁶³⁰ ²⁶³¹ ²⁶³² ²⁶³³ ²⁶³⁴ ²⁶³⁵ ²⁶³⁶ ²⁶³⁷ ²⁶³⁸ ²⁶³⁹ ²⁶⁴⁰ ²⁶⁴¹ ²⁶⁴² ²⁶⁴³ ²⁶⁴⁴ ²⁶⁴⁵ ²⁶⁴⁶ ²⁶⁴⁷ ²⁶⁴⁸ ²⁶⁴⁹ ²⁶⁵⁰ ²⁶⁵¹ ²⁶⁵² ²⁶⁵³ ²⁶⁵⁴ ²⁶⁵⁵ ²⁶⁵⁶ ²⁶⁵⁷ ²⁶⁵⁸ ²⁶⁵⁹ ²⁶⁶⁰ ²⁶⁶¹ ²⁶⁶² ²⁶⁶³ ²⁶⁶⁴ ²⁶⁶⁵ ²⁶⁶⁶ ²⁶⁶⁷ ²⁶⁶⁸ ²⁶⁶⁹ ²⁶⁷⁰ ²⁶⁷¹ ²⁶⁷² ²⁶⁷³ ²⁶⁷⁴ ²⁶⁷⁵ ²⁶⁷⁶ ²⁶⁷⁷ ²⁶⁷⁸ ²⁶⁷⁹ ²⁶⁸⁰ ²⁶⁸¹ ²⁶⁸² ²⁶⁸³ ²⁶⁸⁴ ²⁶⁸⁵ ²⁶⁸⁶ ²⁶⁸⁷ ²⁶⁸⁸ ²⁶⁸⁹ ²⁶⁹⁰ ²⁶⁹¹ ²⁶⁹² ²⁶⁹³ ²⁶⁹⁴ ²⁶⁹⁵ ²⁶⁹⁶ ²⁶⁹⁷ ²⁶⁹⁸ ²⁶⁹⁹ ²⁷⁰⁰ ²⁷⁰¹ ²⁷⁰² ²⁷⁰³ ²⁷⁰⁴ ²⁷⁰⁵ ²⁷⁰⁶ ²⁷⁰⁷ ²⁷⁰⁸ ²⁷⁰⁹ ²⁷¹⁰ ²⁷¹¹ ²⁷¹² ²⁷¹³ ²⁷¹⁴ ²⁷¹⁵ ²⁷¹⁶ ²⁷¹⁷ ²⁷¹⁸ ²⁷¹⁹ ²⁷²⁰ ²⁷²¹ ²⁷²² ²⁷²³ ²⁷²⁴ ²⁷²⁵ ²⁷²⁶ ²⁷²⁷ ²⁷²⁸ ²⁷²⁹ ²⁷³⁰ ²⁷³¹ ²⁷³² ²⁷³³ ²⁷³⁴ ²⁷³⁵ ²⁷³⁶ ²⁷³⁷ ²⁷³⁸ ²⁷³⁹ ²⁷⁴⁰ ²⁷⁴¹ ²⁷⁴² ²⁷⁴³ ²⁷⁴⁴ ²⁷⁴⁵ ²⁷⁴⁶ ²⁷⁴⁷ ²⁷⁴⁸ ²⁷⁴⁹ ²⁷⁵⁰ ²⁷⁵¹ ²⁷⁵² ²⁷⁵³ ²⁷⁵⁴ ²⁷⁵⁵ ²⁷⁵⁶ ²⁷⁵⁷ ²⁷⁵⁸ ²⁷⁵⁹ ²⁷⁶⁰ ²⁷⁶¹ ²⁷⁶² ²⁷⁶³ ²⁷⁶⁴ ²⁷⁶⁵ ²⁷⁶⁶ ²⁷⁶⁷ ²⁷⁶⁸ ²⁷⁶⁹ ²⁷⁷⁰ ²⁷⁷¹ ²⁷⁷² ²⁷⁷³ ²⁷⁷⁴ ²⁷⁷⁵ ²⁷⁷⁶ ²⁷⁷⁷ ²⁷⁷⁸ ²⁷⁷⁹ ²⁷⁸⁰ ²⁷⁸¹ ²⁷⁸² ²⁷⁸³ ²⁷⁸⁴ ²⁷⁸⁵ ²⁷⁸⁶ ²⁷⁸⁷ ²⁷⁸⁸ ²⁷⁸⁹ ²⁷⁹⁰ ²⁷⁹¹ ²⁷⁹² ²⁷⁹³ ²⁷⁹⁴ ²⁷⁹⁵ ²⁷⁹⁶ ²⁷⁹⁷ ²⁷⁹⁸ ²⁷⁹⁹ ²⁸⁰⁰ ²⁸⁰¹ ²⁸⁰² ²⁸⁰³ ²⁸⁰⁴ ²⁸⁰⁵ ²⁸⁰⁶ ²⁸⁰⁷ ²⁸⁰⁸ ²⁸⁰⁹ ²⁸¹⁰ ²⁸¹¹ ²⁸¹² ²⁸¹³ ²⁸¹⁴ ²⁸¹⁵ ²⁸¹⁶ ²⁸¹⁷ ²⁸¹⁸ ²⁸¹⁹ ²⁸²⁰ ²⁸²¹ ²⁸²² ²⁸²³ ²⁸²⁴ ²⁸²⁵ ²⁸²⁶ ²⁸²⁷ ²⁸²⁸ ²⁸²⁹ ²⁸³⁰ ²⁸³¹ ²⁸³² ²⁸³³ ²⁸³⁴ ²⁸³⁵ ²⁸³⁶ ²⁸³⁷ ²⁸³⁸ ²⁸³⁹ ²⁸⁴⁰ ²⁸⁴¹ ²⁸⁴² ²⁸⁴³ ²⁸⁴⁴ ²⁸⁴⁵ ²⁸⁴⁶ ²⁸⁴⁷ ²⁸⁴⁸ ²⁸⁴⁹ ²⁸⁵⁰ ²⁸⁵¹ ²⁸⁵² ²⁸⁵³ ²⁸⁵⁴ ²⁸⁵⁵ ²⁸⁵⁶ ²⁸⁵⁷ ²⁸⁵⁸ ²⁸⁵⁹ ²⁸⁶⁰ ²⁸⁶¹ ²⁸⁶² ²⁸⁶³ ²⁸⁶⁴ ²⁸⁶⁵ ²⁸⁶⁶ ²⁸⁶⁷ ²⁸⁶⁸ ²⁸⁶⁹ ²⁸⁷⁰ ²⁸⁷¹ ²⁸⁷² ²⁸⁷³ ²⁸⁷⁴ ²⁸⁷⁵ ²⁸⁷⁶ ²⁸⁷⁷ ²⁸⁷⁸ ²⁸⁷⁹ ²⁸⁸⁰ ²⁸⁸¹ ²⁸⁸² ²⁸⁸³ ²⁸⁸⁴ ²⁸⁸⁵ ²⁸⁸⁶ ²⁸⁸⁷ ²⁸⁸⁸ ²⁸⁸⁹ ²⁸⁹⁰ ²⁸⁹¹ ²⁸⁹² ²⁸⁹³ ²⁸⁹⁴ ²⁸⁹⁵ ²⁸⁹⁶ ²⁸⁹⁷ ²⁸⁹⁸ ²⁸⁹⁹ ²⁹⁰⁰ ²⁹⁰¹ ²⁹⁰² ²⁹⁰³ ²⁹⁰⁴ ²⁹⁰⁵ ²⁹⁰⁶ ²⁹⁰⁷ ²⁹⁰⁸ ²⁹⁰⁹ ²⁹¹⁰ ²⁹¹¹ ²⁹¹² ²⁹¹³ ²⁹¹⁴ ²⁹¹⁵ ²⁹¹⁶ ²⁹¹⁷ ²⁹¹⁸ ²⁹¹⁹ ²⁹²⁰ ²⁹²¹ ²⁹²² ²⁹²³ ²⁹²⁴ ²⁹²⁵ ²⁹²⁶ ²⁹²⁷ ²⁹²⁸ ²⁹²⁹ ²⁹³⁰ ²⁹³¹ ²⁹³² ²⁹³³ ²⁹³⁴ ²⁹³⁵ ²⁹³⁶ ²⁹³⁷ ²⁹³⁸ ²⁹³⁹ ²⁹⁴⁰ ²⁹⁴¹ ²⁹⁴² ²⁹⁴³ ²⁹⁴⁴ ²⁹⁴⁵ ²⁹⁴⁶ ²⁹⁴⁷ ²⁹⁴⁸ ²⁹⁴⁹ ²⁹⁵⁰ ²⁹⁵¹ ²⁹⁵² ²⁹⁵³ ²⁹⁵⁴ ²⁹⁵⁵ ²⁹⁵⁶ ²⁹⁵⁷ ²⁹⁵⁸ ²⁹⁵⁹ ²⁹⁶⁰ ²⁹⁶¹ ²⁹⁶² ²⁹⁶³ ²⁹⁶⁴ ²⁹⁶⁵ ²⁹⁶⁶ ²⁹⁶⁷ ²⁹⁶⁸ ²⁹⁶⁹ ²⁹⁷⁰ ²⁹⁷¹ ²⁹⁷² ²⁹⁷³ ²⁹⁷⁴ ²⁹⁷⁵ ²⁹⁷⁶ ²⁹⁷⁷ ²⁹⁷⁸ ²⁹⁷⁹ ²⁹⁸⁰ ²⁹⁸¹ ²⁹⁸² ²⁹⁸³ ²⁹⁸⁴ ²⁹⁸⁵ ²⁹⁸⁶ ²⁹⁸⁷ ²⁹⁸⁸ ²⁹⁸⁹ ²⁹⁹⁰ ²⁹⁹¹ ²⁹⁹² ²⁹⁹³ ²⁹⁹⁴ ²⁹⁹⁵ ²⁹⁹⁶ ²⁹⁹⁷ ²⁹⁹⁸ ²⁹⁹⁹ ²⁹⁹⁹

Melanospalis neocissipi istius eius & *Togacae*
nony his *Stear* *Dovgorka* *Voides* in ali *Luredem* as
omneypa keda has laisba spade *Lietuoge* ^{lately} *to* *local*
kora nina ^{fulvum} *see* *trinceia* & *augusta* *spodus* *dark*

Gardino žudikų prieglauda, kurį nemenčios galvėje Gardino posios jėgė, yra labai patarpu. Vaikų skafitas prieglaudoje jau pakito ligi pusdienio ir galičiai dar padidėti. Bransono bučiai įjėjant prieglauda su patika priima aukas pūnigais, dragoonais ir mūsta. Vaikus prieglaudoje perdirbi ir valgydina. Be to, jie čia pradedia laiku žaidimą ir mokinčių, kiekvienas pagal savo amžių.

Suktybos savietė. Perėta vasara Liepojo apskričio ukininkai pradėjo labai branginti svieštą. Šiuo metu jis yra savišvarystavo svieštą, galvias varto varčiamu ir jėvynių iš popierių pasidėvavo. Svieštą taip laikomas sarkaro ir supelė. Magijos išpopierių svieštą jau nebegaliu panaudoti, nes pirkiant liejinių miškų kiekvienas galvaičių pirmą galvai. Todėl daugeliu ukininkų svieštą sudėjo į dėbes ir likių sudėta pavidav pirkliams. Šie, kaip tikai atėtė dėbes, tuo pačiu, kad šiems svieštasis jau nebuvorėtinus.

Ukininkas Lietuvis.

Ankstybosios bulyvės.

Pamatytas miesto ir jame palabringas, kiekviename žmogus privalo manystis, kaičio labio padauginamas, padakšinamas. Šiuo žmoguose labai pavarta buvęs, išleidžiamas turinčiamis matus ar daugiau žemės, tarp kito ko, pašnypintos pastuošos pasarysant ankstybės buvius. Kad sekumai sušauktus litos vaizdis manystis, čiaunai padaudome keletą patarimų apie ankstybės buvius.

Kokis turi buti dirvą, kuo trėtis?

Ankstybosios buvės privalo gerai priimti dėives. Geriausiai joms užtinka nebešešė, senai arvestančio lilių, salvičios dervę. Bet galiaus manystis gerai natos ir lengvoje dervėje, kad tik šiai buvęs stiñkumas salygys.

Jei dėva neleista radenėje, tai pasarysyt jių leistis užsakia gerai perpusinio mėlio, kaičio ankstybosios buvės žemėje greitai ir pakankamai gauri tenkamų joms sulticų.

2. Kokia skėta reikia sodinti?

Papirekam buvęs sėdai, nėšiai atkrepti atidžių į ju skubėjimą ir našimą. Nė vienos ankstybės buvės rūpys ligai greit yra bregta, labai svabu divedė rugis, traša ir oras, taipiesi ir ankstybės ar velybės.

Buviu salumus esti jau manystis, jau iškaiciu jos nokoči. Deutis, kokie metai, kokia žemė, koks ugnimė, kokie ežerai, ir tos patios skėtos gal bus nenuvelėti našumas.

3. Kada reikia ankstybosios buvės dėti?

Kuo ankstybės buvės būtų jėtinės žemės labai svartu, jei skaičiai labiai dirvos bei orų salygos. Hélio smėlis, nėšas geraija bėnos dėjas anksčiau, kai balandžio mėnesio pradžioje arba vidurėmis.

4. Ankstybosios buvės auginimo daržovės?

Ankstybės buvės sėtės jas apie vasario mėnesio vidurių reikia padidinti ant medinės lentynų arba sudėti į medines dėžas, vieną buvęs gile kito, ategu aukščiu. Lentynas ar dėtes reikia pastatyti laidoje nepridėtame, jis galima, išildomė, kiekviene, įvairiai išsiuntinėti vietoje.

Dėtes arba lentynas galima sudėti ant kito kito, bet tarp, kad buvės turtė pakankamai išvėsia bei oru. Taip padėtos joms pažiūra ši turtės dešast. Taip ištemom buvės sudėgtu viršiai, labai slenkstis daigais, gyi daiginiams tamšiomis, drögnoves vienos buvės sudėgtu silpnais, ligais, plonus daigais.

Ačiū laikai sodinti, geriausia lentynos arba dėžis arba buvės išleidžiam iš laukų ir buvės užsodinus stadiu mao lentynų arba iš dėžų, kiek galima, saugojant, kad nemuldyti daigai. Reikia daigų galii etti aukščiu, žemė aplinkui prispindyt ir viršė daigai arangui apraisti žemėmis. Tokiu būdu atlikant buvės sodinimą, bus galima išankstyti mažai bendrygusias buvės ir išvengti pasodintimo stiprių arba visai nedugnujančių.

Pasodintus gerai valgantys buvės ir išpūdžius išaiš vesa kas, ko geria reikia derinti, išveldžius buvė-

galima susilėpti kokiemis dekiu savaitėm anksčiaus, negu sudinimai.

Ankstybosios buvės reikia sodinti tankiai už kitos buvės. Labai ankstybos reikia žemės dėti per 30 lyg 40 centimetrų nuo klastikos, velybės - per 40 lyg 50 centimetrų.

4. Kaiapsiečių su ankstybosios buvėmis?

Kaupti ankstybosios buvės reikia tap-pat, kaičių ir kitos jų ryšys. Geriausiai kauputi kaupuotais.

Išaugrot buvės mažaičiai, jei nedidžiai buvėmis apsodintas plotas, galima raskiai apdedant jas iliustruoti mėliais, kurių reikia pasiversti laida, arba išverdinėti, išaudinti ir kit, dangalais. Štai dangalų reikia dėti ant tam tikros padarytų kokios pušės metrio aukštis arba, kad dangalai ir iš tamų saugotų buvės sueilėlio.

Velygai buvęs galima pasiskasti jau anksčiau, nės jų nereikia vilti sunokinti, nės jos ir nepriskiriamos išskirtinėms salygoms. Bet, kaičiai norime pasilikyti skėti arba žemėl, tuo reikia nuvalyti, išleisti geriausios sunokintumis.

Prirangymas ateinančiamis parasygriu.

Zemės užs. aplinkos sritijje yra daug nemenčių, nės sunokintumis dangu užkūrė ar atitenai dangu ar galvijų nelengviamiausiai karmontenės reikiamas. Jausis nuo laukų sunokintų nebuvo galima per studius, g. mūslinės pasibagus, truko arčiau ir dažniausiai. Vyras buvės kasant buvo aiškus šitas trukumas. Apie žiemėninkų ietimus mūslis vienėje nebuvo galima nė manysti. Nė etomu sritijje laukų negaliu, kaičio reikia, jidži, nės truko seklos.

Kad žiemėninkų gyventojas bei ilankos sunokintėja galvijų skaičius, pasavaus yra reikia, kiek galim, stengtis daugiau laukų jidži. Vyras reikia pasavaus yra mielių bei avilių seklos. Dabar sunokintėja, kiek pasavaus yra seklos gradių seklos.

Vyriausiasis vadovas ryšine yra sudarus tokį užkuosištė, kuriams paversti užku reikais; todėl galiaus išteklis, kad šios vienam derlinas padaliniuose sunokintybe ir netigai reikia laukų vienėje žemės skėti atsigiamo.

Kalbant apie išsimaininimą, nepriatyti bus pažintėjas ir vyriausias, kuri ceteringose Lietuvos vienose galiu dėlaičiai pagarbančios. Zvejymo temos parysandys žmonės. Metioličių naujų skiria lietuviščiuose; dabar juk didesnei medžiavai dėlaičiaus laikas.

Šeimininkės, kurios auginimo daržovės?

Ankstybosios buvės galite prisiunginti jei yra valdžiai maži žemės, kuriomis reikia daug arčiau mėlio sunokinti. Todėl augintinos dachovės pasavaus vienėje žemės, jei štai jos patios dirba saso darzase arba bent iš dirbo gali priimtinti. Šiek tiek daiginių giliai padedant netoli tinkle. Nėra ten ferioji praeiga. Tarsi labios štakos arba štakės. Jei tūlaičiai varšočiaių giliai padedant, tai per daug pūtinių apjėtinė pilkote smulkiai sugružys tokius, g. ant jų kartu sunapustinti peilius (dherpos) ir pagalios jau žemė. Tuomet žemės nebelejra ir pastarieji augmeniai tarpiai auga. Šiek tiek daiginti labiuosiuose žemės, sunokintai su drąguoje peiliu dambule ir perplaužiai smėlių. Priei perisodintiems jausus iškėlimas, reikia jie patinti pris kruopas oro, kad pasodintus labai nebulgiuoti oro atnaujanas. Šiek sėti reikia nepertarti. Jeiš daigai retraktos reikia perisodinti. Bet, žinoma, priei perisodinti ir ankstybosios seklos, taigi skubinti kopysti, sienų kopencias, salotų, papys arba frangų. Darbuos iškėlimai kambaryje išlaikiai taka vieta prie langų, o priei pusei. Oras kambaryje tebure dengiamas ir visados vienosios. Perdiki kūnams ne derai; daigai, anglių peritam erg, paskub neperkinti laukinio oru ir mylokta. Žemės reikia vienam pie kito padeti, vadinasi tarp tinklei, kad pauskinti, perisodinti, galins buvęs daigai išlaikai po kelią. Perisodinti reikia daibai, įrėnio išleibinėti iki laukų jidžių žemėn. Žemės geriausiai tinka sodo dienos. Viena geriausiai skubrigi žemės sėklos, ankstyboji žemės rylos vadinaisiai «Sakės». - Vien medžiai sojės dėlaičiai laikas būginti medžiai genči ir geriausiai gerai bei pažiūra pribusig buvęs sedai su kirmėtais perai. Kas pasavaus yra sedai sėdai su kirmėtais perai.

B. Labguvės (Labiai) apskritie:

sodinės jaučių medeliai, iš kiek galidžiamas anksčiaus ilankos didžių duobų ir leprisgrės ilankos žemės.

Viltis ankstybosios buvėmis. Geriausias tam vienais — tai išėjimas perdygas iš 1 dienų karbolas reigėtis ir 20 dienų skytojo medelio. Tai išėjimo reikia kasdienų primi. Apylinkėse gausa buvęs precipit-tekėjas (1:5 iki 2:1). Viens kartą skubintęs Bliūga Šilas išėjimas, g. kito kartą sunokintęs medeliai. Kad šis išėjimas pasirodo piltuvėtose vienose, tai geriausiai pasirodo vienose išskirtinės, kai kuras baltkietės. Patirima, kad langai buvęs atkrepti į pietus ir kiek galima, auginti.

Lietuvių belaisvinių Vokietijoje.

Šie belaisvinių Lietuvos prečiai iš belaisvių stovyklos Heilberg, bei iškinci žandini žvarečių vienose, daugliausiai kaičių žemėlės.

A. Kaipadės (Menel) apskritie žandai:

1926 Jaschkevitsch, Wileni	270 Gatschiniski
1927 Grabowski, Michail	270 Gatschiniski
1928 Nakytines, Matwei	2 Uod. Bl.
1929 Kokan, Martin	95 Kal. Drul.
1930 Lomas, Tadeutsch	28 Art. Brig.
1931 Norbert, Iwan	224 Juchnowski
1932 Blasimski, Alexander	270 Gatschiniski
1933 Ulba, Domenik	239 Konstant.
1934 Gegelis, Anton	114 Nowpot.
1935 Trinkaus, Josif	442 Drul.
1936 Klutzwitsch, Peter	62 Kowenski
1937 Norwitz, Kazimir	2 Art. Brig.
1938 Winkis, Anton	316 Chwaszcziński
1939 Ladines, Peter	4 Chrl.
1940 Stomberas, Olsp	4 -
1941 Telreich, Poniacier	4 -
1942 Kwartnicki, Osip	4 -
1943 Palischis, Iwan	67 Tarnowskai
1944 Mikolajis, Viktor	18 Sausliq
1945 Bialkewitsch, Wikens	152 Wilekow.
1946 Sadłowski, Kazimir	35 Tobielskai
1947 Waschkes, Theofil	270 Gatschiniski
1948 Poewitsch, Theofil	156 Trenčenai.
1949 Techiques, August	37 Eichendorf.
1950 Butkiewitsch, Jakem	223 Adolciavici
1951 Schukinis, Anton	165 Ostrohenski.

B. Labguvės (Labiai) apskritie:	Fulop, Kolt. Kal. 28 Dr.
1952 Borowski, Iwan	106 I R
1954 Uherausis, August	-
1955 Maimis, Ivan	110 -
1956 Schukinis, Iwan	111 -
1957 Orschinski, Kazimir	44 -
1958 Kuzma, Anton	44 -
1959 Dorscher, Viktor	43 -
1960 Kwiebla, Maresius	44 -
1961 Simonowitsch, Josef	100 -
1962 Jagels, Pece	14 Sib. 1 R.
1963 Zem, Robert	14 I R.
1964 Belochaus, Peter	5 -
1965 Bielwitsch, Wladislaw	5 -
1966 Lanicki, Aleksander	474 -
1967 Benoit, Jan	111 -
1968 Karlsberg, Karl	17 -
1969 Maischans, Fritz	II Uni. Drb. 88.
1970 Bobela, Stepan	-
1971 Tilius, Peter	-
1972 Apolonowicz, Anton	-
1973 Skarbus, Baltramiejus	217 -
1974 Lezepinski, Wladislaw	110 -
1975 Pende, Michail	114 -
1976 Skondel, Kazimir	110 -
1977 Sniadigis, Kazimir	106 -
1978 Galionas, Stanislaw	-
1979 Tigrorita, Anton	-

Lietuviška valgyklė

bei duonos, bulkių ir saldumynų

keptuve

Kaunas, Vilijampolio gatvė Nr. 5
priešais Vyškovo namus. Katar. Rakauskytės.

Kaip namieje „pasidaryti prausiamojo muilo

teisingai ir kiekvienam skaičiuojant suprantamai atrodo K. n. Bakly's sava Neujane Vilniuje Kalėdoje. Tame kalendorioje yra daug nesudėtingų pamokinių.

Giliai susipildi

Vilniuje, Didžioji gatvė Nr. 30

Vilniaus Lietuvos Komiteto.

Garsinimai.

„Saulės“ draugijos

Lietuvių gymnazija

:: KAUNE ::

Gardės gatvė Nr. 7

Direktorius Pranas Dovydaitytis

(nuoš. „Vilties“ redakcijos)

Absira nuo 23. lapkričio 1915 m., keturiomis klasemis; valdžios gymnasijos programos. Atvykusiems ištočiai jauniųjų bendrabutis. — Mokiniai prima visuomet.

Kreipties reikia išuo adresu:

Direktorius Pr. Dovydaitytis, 3. Hafenstrasse
(D-J Porto gatvė) Račausko namai.

Saliamonas Banaitis

Seniausios liet. spaustuvės savininkas

Kaune

Šv. Kazimiero draugijos name

lipdžiai įvairių spaudos išskamynai:

knygos, blankas, afiliës ir t. p.

Darbus atlieka greitai sažininkai

— ir pigiomis kainomis. —

Adresas: Kaunas, Viečasis piečius Nr. 37.

Spaustuvės savininkas Saliamonas Banaitis.

Kolonijų, maisto ir

galanterijos prekių

gaunama įmonėnorinis ir pigiamis kainomis pas

Iuoza Jurkaitė, Kaune, Eichhorn's gatvė Nr. 3.

Saliamonio Banaičio spaustuvės reklama laikraštyje *Dabartis*. 1916 m. kovo 1 d.

Muziejaus archyvas

Laikraščio *Aušra* jubiliejus. XX a. 3 deš. Dešinėje stalo pusėje iš kairės antras Saliamonas Banaitis

Lietuvos Garlaivių Akcinė Bendrovė.

Juriniai Burelaiviai:
„JURATĖ“ ir „KASTYTIS“
daro nuolatinus žygijus su įvairiu
ručiu kroviniams.
IS KLAIPĒDOS, LATVIJON, ESTIJON,
SUOMIJON, ŠVEIDIJON, DANIJON,
VOKIETIJON IR DANCIGAS.

Upių garlaiviniai:
„RAMBYNAS“, „EGLĖ“ ir „RUTA“
žygluoja su kroviniuose ir kroviniuose
linija: KAUNAS, JURBARKAS,
SMALININKAI, TILŽE, KLAIPĖDA,
KARALIAUČIUS IR DANCIGAS.

Upių Burelaiviai:
„FRIDRIKAS“ ir „LUIZA“
veždoja krovinius
linija: KAUNAS ir KLAIPĖDA
Adressai:
Kaunas, Aleksoto g. v. Nr. 6.
Klaipėda.

KAUNAS, 1924 m.
Aleksoto g. v. Nr. 6.

Y. Gegrūris m. 14 a

Absyto Teatro Direktorius
J. M. P. L. Girai.

Teatras buvo išge-
grius men. 9 d. Šiuo metu turintys
bius praversti Tamstai, kurie
buvo paversti į Žeppės men. 24 d.
yra miūgantys gaisrą. Petulynos
ir „Egle“ su žoglygo, iši žogly-
kių slyti ūkinis pėmės dešimtas
/ 250 / lbtg.

Lietuvos Garlaivių
BENDROVĖ

Banaitė

Lietuvos garlaivių akcinės bendrovės akcinių Saliamono Banaičio atsakymas
Valstybės teatro direktoriui Liudui Girai dėl pramoginės kelionės laivais Nemunu. 1924 m.

Turinys

Pratarmė	...5
Laisvės gaisai	...7
Vaikystė ir jaunystė	...7
Knygnešių kelias	...9
Saliamonio Banaičio vertybė – tobulėjimas	...11
Kauno šviesulys	...13
Saliamonio Banaičio spaustuvė – lietuviybės centras Kaune	...13
<i>Kauno žinių</i> leidyba	...17
Kanklininkų ansamblis sukūrimas	...18
Lietuvių draugijos nukentėjusiems dėl karo šelpti Kauno skyrius	...19
Ugdomyjų institucijų kūrimas Kaune	...20
Saliamonas Banaitis – publicistas	...21
Žingsniai į Nepriklausomybę	...23
Atgimusios Lietuvos valstybės vizija	...23
Vilniaus lietuvių konferencija	...27
Saliamonio Banaičio veikla Lietuvos Taryboje	...27
Visuomenininkas, redaktorius, verslininkas	...31
Saliomonas Banaitis – Žemdirbių sajungos idėjinis vadasis ir <i>Žemdirbių balsas</i> leidėjas	...31
Pirmoji laivininkystės kompanija Lietuvoje	...39
Saliamonio Banaičio indėlis į bankų kūrimą Lietuvoje	...40
Saliomonas Banaitis – tėvas ir studentas	...41
Laikraštis <i>Tautos kelias</i>	...43
Laivu bendrovė „Amerika“	...44
Į Amžinybę	...47
Pabaigos žodis	...49
Priedas	...51
Literatūra apie Saliamoną Banaitį	...96

Tiražas 600 egz.

Isleido Lietuvos nacionalinis muziejus. Arsenalo g. 1, LT-01143 Vilnius
Spausdino UAB „Petro ofsetas“. Naujoji Rioponių g. 25C, LT-03153 Vilnius